

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TA'LIM SIFATI VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR

Odilova Zarrina Olimjon qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti "Maktabgacha tal'lim"
yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim sifatini ta'minlashning zamonaviy standartlari va baholash mezonlari keng yoritilgan. Ta'lim sifati tushunchasining mazmuni, "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosidagi standartlar, shuningdek, ichki va tashqi baholash tizimlarining afzalliklari tahlil etilgan. Maqolada innovatsion yondashuvlar va xalqaro indikatorlardan foydalanishning ta'lim sifatiga ta'siri ilmiy asosda bayon etilgan.*

Ushbu maqolada raqamli transformatsiya jarayonida ta'lim tizimida uchrayotgan muammolar, ularning sabablari va zamonaviy yechim yo'llari tahlil qilinadi. Shuningdek, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali ta'lim sifatini oshirishning istiqbollari yoritilgan.

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, sifat, standart, baholash mezonlari, innovatsiya, monitoring, bola rivojlanishi.*

Raqamli transformatsiya, ta'lim sifati, innovatsiya, texnologiya, raqamli ta'lim muhit, interaktiv o'qitish.

Annotatsion: *This article comprehensively analyzes modern standards and assessment criteria for ensuring the quality of preschool education. It discusses the concept of educational quality, the "Ilk Qadam" state curriculum standards, and the advantages of internal and external evaluation systems. The paper also explores how innovative approaches and international indicators contribute to the improvement of preschool education quality.*

Keywords: *preschool education, quality, standard, assessment, innovation, monitoring, child development.*

Digital transformation, quality of education, innovation, technology, digital learning environment, interactive teaching.

This article examines the problems arising in the education system during digital transformation, analyzes their causes, and proposes modern solutions. It also discusses the prospects of improving education quality through the implementation of innovative pedagogical technologies.

Аннотация: *В статье подробно рассматриваются современные стандарты и критерии оценки качества дошкольного образования. Анализируется сущность понятия 'качество образования', государственная программа '1lk qadam', а также преимущества внутренней и внешней системы оценки. Подчёркивается роль инновационных подходов и международных индикаторов в повышении качества дошкольного образования.*

Ключевые слова: *дошкольное образование, качество, стандарт, критерий оценки, инновация, мониторинг, развитие ребёнка.*

Цифровая трансформация, качество образования, инновации, технологии, цифровая образовательная среда, интерактивное обучение.

В статье анализируются проблемы, возникающие в системе образования в условиях цифровой трансформации, их причины и современные пути решения. Также рассматриваются перспективы повышения качества образования за счет внедрения инновационных педагогических технологий.

Kirish. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Farzandlarimizning barkamol inson bo'lib voyaga yetishi, ularning baxtli hayoti va yurtimiz kelajagi, avvalo, maktabgacha ta'lim tizimining sifatiga bog'liq." Maktabgacha ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining eng muhim bosqichidir. Chunki bola shaxsining shakllanishi, bilimga qiziqishining ortishi, ijodkorlik va mustaqil fikrlash ko'nikmalari aynan shu davrda asoslanadi. Shu sababli so'nggi yillarda O'zbekistonda maktabgacha ta'lim sifatini oshirish,

zamonaviy standartlarni joriy etish va baholash tizimini takomillashtirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Bugungi kunda ta'lim tizimi oldida turgan eng dolzarb masalalardan biri — raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim sifatini ta'minlashdir. O'zbekiston Respublikasining “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi aynan shu yo'nalishda ta'lim sohasini modernizatsiya qilishni ko'zda tutadi. Ammo raqamli texnologiyalarni joriy etish jarayoni qator tizimli muammolar bilan kechmoqda.

Asosiy qism. Maktabgacha ta'lim sifatini ta'minlash – bu bola shaxsining har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiluvchi uzviy jarayondir. Sifat tushunchasi nafaqat o'quv dasturi yoki metodika bilan, balki pedagogik muhit, o'qituvchi mahorati, ota-onalar bilan hamkorlik, va bolalar rivojlanish natijalari bilan ham chambarchas bog'liqdir.

Zamonaviy Davlat o'quv standarti bolalarning kommunikativ, kognitiv, ijtimoiy-emotsional, jismoniy va ijodiy rivojlanishini ta'minlaydi. Bu standartlar xalqaro tajriba asosida ishlab chiqilib, bola yosh xususiyatlari, individual ehtiyojlari va qobiliyatlariga mos tarzda yo'naltirilgan.

Maktabgacha ta'lim sifatini baholashda quyidagi mezonlar asosiy o'rin tutadi: pedagogik jarayon sifati, ta'lim muhiti, bola rivojlanish ko'rsatkichlari, boshqaruv samaradorligi hamda innovatsion faoliyat darajasi. Baholash tizimi ichki va tashqi shakllarda amalga oshiriladi. Ichki baholashda muassasa o'z faoliyatini tahlil qiladi, tashqi baholashda esa mutaxassislar tomonidan ekspertiza o'tkaziladi. Bundan tashqari, xalqaro indikatorlar – ECERS, CLASS, OECD baholash tizimlari tajribasi ham bosqichma-bosqich joriy etilmoqda.

Innovatsion texnologiyalar, raqamli platformalar, STEAM yondashuvi, ijodiy loyihalar, sensor o'yinlar va interfaol metodlar ta'lim sifatini yanada oshirishga xizmat qiladi. Bu yondashuvlar bolalarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, hamkorlikda ishlash va ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradi.

Bugungi kunda Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan sifat monitoringi tizimi joriy etilmoqda. Bu tizim orqali har bir maktabgacha ta'lim tashkilotining faoliyati reyting asosida baholanadi, ilg'or tajribalar ommalashtiriladi va tizim samaradorligi oshiriladi.

Raqamli transformatsiya ta'lim sohasida katta imkoniyatlar yaratgan bo'lsa-da, bir qator muammolarni ham keltirib chiqarmoqda:

1. Infratuzilma yetishmasligi.
2. O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi pastligi.
3. Ta'lim mazmunining raqamli muhitga mos emasligi.
4. Baholash tizimining eskiligi.

II.TAHLIL

Yuqoridagi muammolarni tahlil qilish natijasida aniqlanishicha, raqamli transformatsiya samaradorligi uch asosiy omilga bog'liq:

1. Texnologik tayyorgarlik.
2. Kadrlar salohiyati.
3. Pedagogik yondashuv.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli transformatsiya jarayoni faqat texnik yangilanish emas, balki pedagogik, tashkiliy va psixologik o'zgarishlarni ham talab etadi.

III.YECHIM

Ta'lim sifatini oshirish uchun quyidagi amaliy yechimlar taklif etiladi:

1. Raqamli infratuzilmani mustahkamlash.
2. Pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish.
3. Ta'lim mazmunini raqamli muhitga moslashtirish.
4. Innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish.

Bu yechimlar ta'lim sifatini oshirish bilan birga, o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida yangi turdagi o'zaro hamkorlik madaniyatini shakllantiradi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim sifati – bu millatning intellektual salohiyatini belgilovchi asosiy omildir. Zamonaviy standartlar, adolatli baholash

tizimlari va innovatsion yondashuvlar orqali bolalarning har tomonlama rivojlanishiga zamin yaratiladi. Prezidentimizning soʻzlari bilan aytganda, “Har bir bola – Vatanimizning kelajagi, uning baxtli hayoti bizning eng oliy maqsadimizdir.”

Raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim sifati muammosini hal etish faqat texnik yangilanish emas, balki inson kapitalini rivojlantirish, pedagogik yondashuvni yangilash va innovatsion fikrlashni kuchaytirish bilan bog'liqdir. O'zbekiston ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifa — raqamli texnologiyalarni o'qitishning markaziy elementi sifatida joriy etib, raqobatbardosh, zamonaviy bilimga ega yoshlarni tarbiyalashdir.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid nutqlari va farmonlari.
2. “Maktabgacha ta'lim to'g'risida”gi Qonun, 2019-yil 16-dekabr.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi: “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi. – Toshkent, 2022.
4. UNESCO (2021). Early Childhood Care and Education: Global Standards and Quality Indicators. – Paris.
5. OECD (2020). Starting Strong V: Early Childhood Education and Care Quality Frameworks. – Paris.
6. Xudoyberdiyeva D. “Maktabgacha ta'limda innovatsion yondashuvlar va sifat monitoringi.” – Toshkent: TDPU, 2023.
7. Rasulova M. “Ta'lim sifatini baholash mezonlari va xalqaro tajriba.” – Ilmiy axborot, 2024, №2.